

Služba bolí

Hlavní čtení: Matouš 20:17-34

Milí bratři, milé sestry,

ocitli jsme se s Pánem Ježíšem na jeho poslední cestě do Jeruzaléma. Slyšeli jsme tři příběhy, které spojují dvě velká témata: Služba bližním. A také utrpení, které je se službou úzce provázané.

V tom prvním příběhu Pán Ježíš sděluje svým učedníkům, co ho čeká v Jeruzalémě o nadcházejících velikonočních svátcích. Zatímco zbožní židé budou slavit osvobození svých předků z egyptského zajetí, Pán Ježíš tyto svátky prožije jako vězeň. Poutníci ze všech koutů budou Pána Boha chválit za dar svobody a života. Ale Ježíš, Boží Syn, o svobodu i o život přijde. Stane se vězněm, psancem, odsouzcenem na smrt, aby mnohé vězně jednou provždy vytrhl ze spárů hříchu a smrti. Aby nám daroval věčný život.

- ¹⁸ *"Hle, jdeme do Jeruzaléma a Syn člověka bude vydán velekněžím a zákoníkům; odsoudí ho na smrt a vydají pohanům, aby se mu posmívali, zbičovali ho a ukřižovali; a třetího dne bude vzkříšen."*

Učedníci však jeho slova nechápou. Nebo spíš nemají pochopení pro to, co jim Ježíš říká. Nechtějí brát vážně předpovědi jeho utrpení. Vždyť to, co čeká Ježíše, vůbec nezapadá do jejich pojetí Mesiáše. Ten má přece vládnout pevnou rukou, kralovat nad svým lidem, vítězit nad nepřáteli a všechny je zadupat do země. A ne skončit jako poslední z posledních. A pak navíc potupně zemřít.

I. SPRÁVNÁ MATKA!

Dva učedníci, rodní bratři Jakub a Jan Zebedeovi, přicházejí za Ježíšem s žádostí. Vlastně je to jejich maminka, která tu žádost přednese. Sice Pánu Ježíši skládá velikou poklonu, ale jinak mluví velice asertivně.

- ²¹ *On jí řekl: "Co chceš?" Řekla: "Ustanov, aby tito dva synové měli místo jeden po tvé pravici a jeden po tvé levici ve tvém království."*

Bratři a sestry, nejprve musíme vyzdvihnout a ocenit tuto její žádost. Tak především: Ona věří, že Boží království, ta očekávaná Boží vláda prostoupená spravedlností, právě přichází. Už je na dosah. Za druhé: Ta žena věří, že tento Ježíš bude mít v Božím království klíčovou roli. Jednoduše řečeno, že právě on je ten očekávaný Vládce, po staletí vyhlášený Mesiáš. Žádné pochybnosti si v tomto ohledu nepřipouští.

Za třetí: Ta matka chce pro své syny to nejlepší. Každá dobrá matka přece chce pro své děti jen to nejlepší. Když jsem v týdnu vezl skupinku šesti ukrajinských maminek z Filipova do Veselí na Úřad práce, pozval jsem je na kávu. *Ne, v žádném případě. Jedeme za dětmi*, reagovaly odhodlaně. Dobrá. V tom případě jsem jim na zpáteční cestu autem koupil alespoň pár sladkostí, sušenek a čokolád. *Nechcete kafe, třeba si rády dáte něco sladkého*. Koupil jsem osmnáct kusů, protože jsem už v obchodě tušil, že pokud jich koupím přesně šest, schovají všechny ty sladkosti pro děti. V autě jim říkám: *Toto je pro vás a pro děti*. Opět se bránily: *Děkujeme, necháme to dětem*. A já na to: *I matky si musí osladit život*. A ony to po mně zopakovaly: *Osladit život. Osladit život. I matky*. A stejně to všechno schovaly dětem.

Rodiče chtějí pro své děti to nejlepší. Jen se možná lišíme v tom, co vnímáme jako „to nejlepší“. Někteří rodiče šetří peníze pro své ratolesti, aby byly zaopatřené. Jiní rodiče svým dětem dopřávají spoustu výletů, zážitků a zábavy, aby si děti užily co nejvíc života. Proto třeba některé páry nechtějí mít víc potomků, protože takový život by dokázaly po finanční stránce dopřát jen jednomu či dvěma dětem, ale už ne čtyřem. Další rodiče se s dětmi pilně učí, vozí je po různých kroužcích, nebo s nimi opravují traktory a pečou cukroví, aby si jejich potomci osvojili co nejvíc dovedností, dokud jsou pod jejich střechou. Jiní rodiče nechávají svým dětem co nejvíce volnosti. To, aby se jejich miláčkové sami naučili, co je pro život nosné a co nosné není. A sami sebe vnímají spíš jako starší sourozence než rodiče.

A naštěstí jsou i rodiče, kteří – vedle jiných věcí – vedou své děti ke Kristu. Protože dobře vědí, že tento život není všechno. Že je třeba myslet na budoucnost. Na tu Boží budoucnost. Na to, co jednou řekne Bůh na náš život, až se před něj postavíme. A přesně na to myslěla matka Jana a Jakuba. Na jejich budoucnost v Božím království. A byť už to byli dospělí chlapi, nedalo jí to. Přimlouvala se u Krista za ty dva dávno plnoleté čahouny. A byla v tom dost neoblomná. Žádala. Dožadovala se. Kéž by bylo víc takových matek, které prosí Ježíše Krista za své děti, aby se jich ujal, aby jim otevřel oči, aby se k nim přiznal, aby s nimi šel cestami života, aby je dovedl do věčného království! Kéž by bylo víc matek, pro které je právě toto životní priorita, a proto samy neváhají před Krista předstupovat s takovými žádostmi! A nakonec si dobře všimněte, bratři a sestry: Ona z té své prosby vynechala sebe samu. Jako správná matka, která myslí víc na své děti než na svůj život.

II. NEVÍTE, O CO PROSÍTE

A jak na tu její žádost zareaguje Pán Ježíš? Zpraží ji? Vyrazí s ní pomyslné dveře? Pošle je všechny tři do háje zeleného? Vůbec ne!

- ²² *Ježíš však odpověděl: Nevíte, oč žádáte.*

Nevíte, o co prosíte. A to už mluví ke všem třem. K matce i k jejím dvěma synům, ke svým dvěma učedníkům. *Nevíte, o co prosíte.* Za prvé proto, že Ježíš o tom nerozhoduje. O tom rozhoduje nebeský Otec, kdo jednou bude mít to zářivé a slavné místo po jeho pravici a po jeho levici v Božím království. Někdo to bude. Třeba zrovna Jakub s Janem. Ale to v tu chvíli nikdo na zemi neví. Ani Pán Ježíš.

Ale o to vlastně nejde. To nevádí, že se zeptali na špatném místě. To je v tu chvíli podružné. Když po telefonu vyřizujeme žádosti na různých úřadech, často se nám stane, že zavoláme na špatné číslo. A většinou nám úřednice řekne: *Toto já ale nevyřizuji. To má na starosti kolegyně. Já vám ji předám.* Proč tedy Ježíš říká: *Nevíte, o co žádáte?* Proč jim spíš neodpověděl: *Ptáte se dobře, ale na špatném místě? Zeptejte se nebeského Otce?* Protože ta nevědomost žadatelů má svou hlubší vrstvu. *Moji milí, vy si vůbec neuvědomujete, že cesta ke slávě v Božím království vede přes utrpení a službu v tomto světě. Že cesta do Božího království je vydlážděná utrpením a službou druhým lidem. Vy byste chtěli kralovat spolu se mnou. Na tom v zásadě není nic špatného. Ale k těm důležitým místům v Božím království se můžete dopracovat jen skrze pokornou a trpělivou službu vašim bližním. Což samozřejmě nevyklučuje, že ta místa stejně dostanete nakonec z Boží milosti, a ne za své zásluhy.*

Nejdřív Ježíš mluví o utrpení. Ptá se jich:

- *Můžete pít kalich, který já mám pít?" Řekli mu: "Můžeme."*

Kristus bude Král slávy. Ale nejdřív bude muset do dna vypít ten kalich hořkosti, který mu Otec připravil. Kalich utrpení. Kalich Božího hněvu (např. Ž 75:9; Iz 51:17), z kterého bude Ježíš pít plnými doušky místo jednoho každého z nás. Proto se z Getsemanské zahrady na Zelený čtvrtek z Ježíšových úst ozývají slova plná strachu a úzkosti:

- ³⁸ *Tehdy jim řekl: "Má duše je smutná až k smrti. Zůstaňte zde a bděte se mnou!"* ³⁹ *Poodešel od nich, padl tváří k zemi a modlil se: "Otče můj, je-li možné, ať mne mine tento kalich; avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš."* (Mt 26:38-39)

A jen tak mezi námi: Na cestě do Jeruzaléma ještě učedníci sebevědomě odpovídají, že Kristův kalich pít můžou. Ale až dojde na lámání chleba, ani bdít na modlitbách s Ježíšem nevydrží. A když se přiblíží Kristovi nepřátelé se zbraněmi v rukou, učedníci se vypaří jak pára nad hrncem. Jednou, až přijde jejich čas, budou trpět pro Kristovo jméno. Jakub Zebedeus bude pro svou víru popraven. (Sk 12:1) A jeho bratr Jan si bude „užívat“ závěr života ve vyhnanství na ostrově Patmos. (Zj 1) Ale teď ještě ne. Teď ještě nejsou připraveni. Jejich ústa melou prázdnou slámu. Chlubí se, že z toho kalicha hořkosti budou pít s Ježíšem. Ale když pak na to má dojít, skutek utek.

III. SLUŽBA BOLÍ

A teď k té službě. Problém Jakuba, Jana a zbylých učedníků Pána Ježíše je v tom, že mysleli jen sami na sebe. A ne na druhé. Ti dva Zebedeovci chtějí pro sebe nejlepší místa v Božím království. Lepší místa než zbylí učedníci. Důležitější posty než všichni ostatní křesťané. A když se o té jejich přidržené žádosti dozví ostatní učedníci, jsou na ně naštvaní. Proč? Protože i oni myslí na sebe a na svá vyhrátá místečka v Božím království. A to je správná chvíle pro Ježíšovu lekci.

- ²⁵ *Ale Ježíš si je zavolal a řekl: "Víte, že vládcové panují na národy a velicí je utlačují. ²⁶ Ne tak bude mezi vámi: kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; ²⁷ a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem.*

Tak by to mělo v církvi vypadat! Pokorná služba. A ne arogantní a namyšlené chování. *Já nejsem důležitý. Ty, bratře, jsi důležitější. Ty, sestro, máš přednost.* Jak to připomíná i apoštol Pavel:

- *Je-li možno povzbudit v Kristu, je-li možno posílit láskou, je-li jaké společenství Ducha, je-li jaký soucit a slitování: ² dovršte mou radost a buďte stejně myslí, mějte stejnou lásku, buďte jedné duše, jednoho smýšlení, ³ v ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností, nýbrž v **pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe;** ⁴ každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu. ⁵ Necht' je mezi vámi takové smýšlení, jako v Kristu Ježíši: (Fp 2:1-5)*

V tom by církev měla vynikat: Že ti první jsou první proto, že jsou poslední. Že ti, kteří udávají směr sborů a křesťanských společenství, jsou služebníci – a ne vládci. Myslí na druhé, a ne jenom na sebe. Opravdu se zajímají o potřeby lidí kolem sebe, a nejen o své vlastní potřeby. K tomu tehdy ještě Kristovi učedníci

nedospěli. Ale až na ně sestoupí Duch svatý, on jim s tímto zcela zásadním a životně důležitým obratem pomůže.

Je tedy třeba zapomínat na sebe. A začít vnímat potřeby druhých lidí. Zaměřit se na druhé a začít jim sloužit. Tak zní zbožná teorie. V praxi je tomu však naopak. Je třeba začít sloužit. Až když začneš druhým sloužit, až když jim začneš pomáhat, až když jim budeš nablízku, až když budeš vnímat jejich starosti a problémy, teprve pak zapomeneš na sebe. Jen skrze konkrétní službu druhým lidem z nás bude sobectví postupně vyprchávat. Kristus nás vede ke službě nejen proto, abychom druhým pomohli. Ale také kvůli nám. Abychom při službě umenšili naše sobectví. To je Boží výchova. Tak nás Bůh vychovává k tomu, abychom po cestě za Kristem poztráceli co největší část našeho velikého sobectví.

Myslím si, že mi dáte za pravdu, že přesně tak to v životě funguje. Jen v okamžiku, kdy druhým pomáháme a sloužíme, jen tehdy dokážeme zapomínat sami na sebe, na své vlastní starosti a problémy, na svá přání a touhy, na své současné potřeby i plány do budoucna.

Slyším to například od rodičů, kteří mají malé děti. *Nemáme čas na sebe.* Ale to přece není nutně vždycky špatně. Vždyť díky vám vyrostou vaše děti. Díky vaší obětavé péči z nich jednou bude něco kloudného. Slyším to od vás, kteří opatrujete, nebo jste doopatrovali vaše rodiče a prarodiče. Jaká to byla doba? Byla to doba, kdy jste neměli čas myslet na sebe. Bylo to krušné období? Je to těžká životní fáze? Jistěže ano. Může nás to stát peníze, čas, síly, nervy i to zdraví? To může. Služba, která nás nic nestojí, zřejmě není žádná služba. Službu druhým, která nás v ničem nebolí, bychom službou nazývat neměli. To všechno – těžkosti, trápení, peníze, čas, zdraví – to všechno nakonec zapadá do toho Božího výchovného plánu. Je to Boží způsob, jak nás přetvořit do Kristovy podoby. A to zřejmě bez bolesti nejde.

Ale co když přestanu myslet na sebe? To přece špatně dopadne, no ne? Nevím, bratři a sestry, jak to s námi dopadne. Ale na druhou stranu vím, že se nemusíme bát. Protože máme kolem sebe lidi, kteří myslí zase na nás, když my myslíme na jiné. Lidi, kteří se za nás modlí, když my se modlíme za druhé. Lidi, kteří jsou nám ochotni pomoci, když my pomáháme jiným. A nad to všechno: Je zde Bůh, který na nás myslí, vnímá naše potřeby, vidí naše síly. Je zde Bůh, který nás posiluje, povzbuzuje, potěšuje, pozvedá, když se pod náporom všelijakých těžkostí hroutíme.

Bratři a sestry, v tom všem máme skvělého učitele a Mistra. To, co nám dnes Ježíš řekl, nebyla jen teorie. To byla slova podepřená praxí. To byla slova postavená na činech.

- ²⁸ *Tak, jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.*

Byť by si Pán Ježíš zasloužil, aby mu druzí lidé sloužili... Byť by mu mohli druzí lidé posluhovat, on přišel proto, aby nám všem posloužil. Aby za nás trpěl. Aby nás vykoupil z našich hříchů jednou provždy. Kráčel tedy vstříc této službě směrem do Jeruzaléma. A byť se mu po té cestě musel svírat žaludek, protože věděl, co všechno ho čeká, pořád dál sloužil potřebným lidem. Až do konce. Jak jsme slyšeli z toho třetího příběhu: Na cestě vstříc kříži ještě uzdravil dva slepce. Proč? Protože mu jich bylo líto. Protože s nimi soucítit. Prostě proto, že nemyslel na sebe, ale na ty dva chudáky.

Modlitba:

Pane Ježíši Kriste, chválíme tě za to, co jsi pro nás učinil. Bez tebe není naděje, bez tebe není záchrany, bez tebe není spásy. Prosíme tě, abys nám dával lásku, moudrost, trpělivost i soucit, abys nás Duchem svatým vybavil a vyzbrojil k službě druhým lidem. Ať každý z nás ví, co má dělat. Amen.